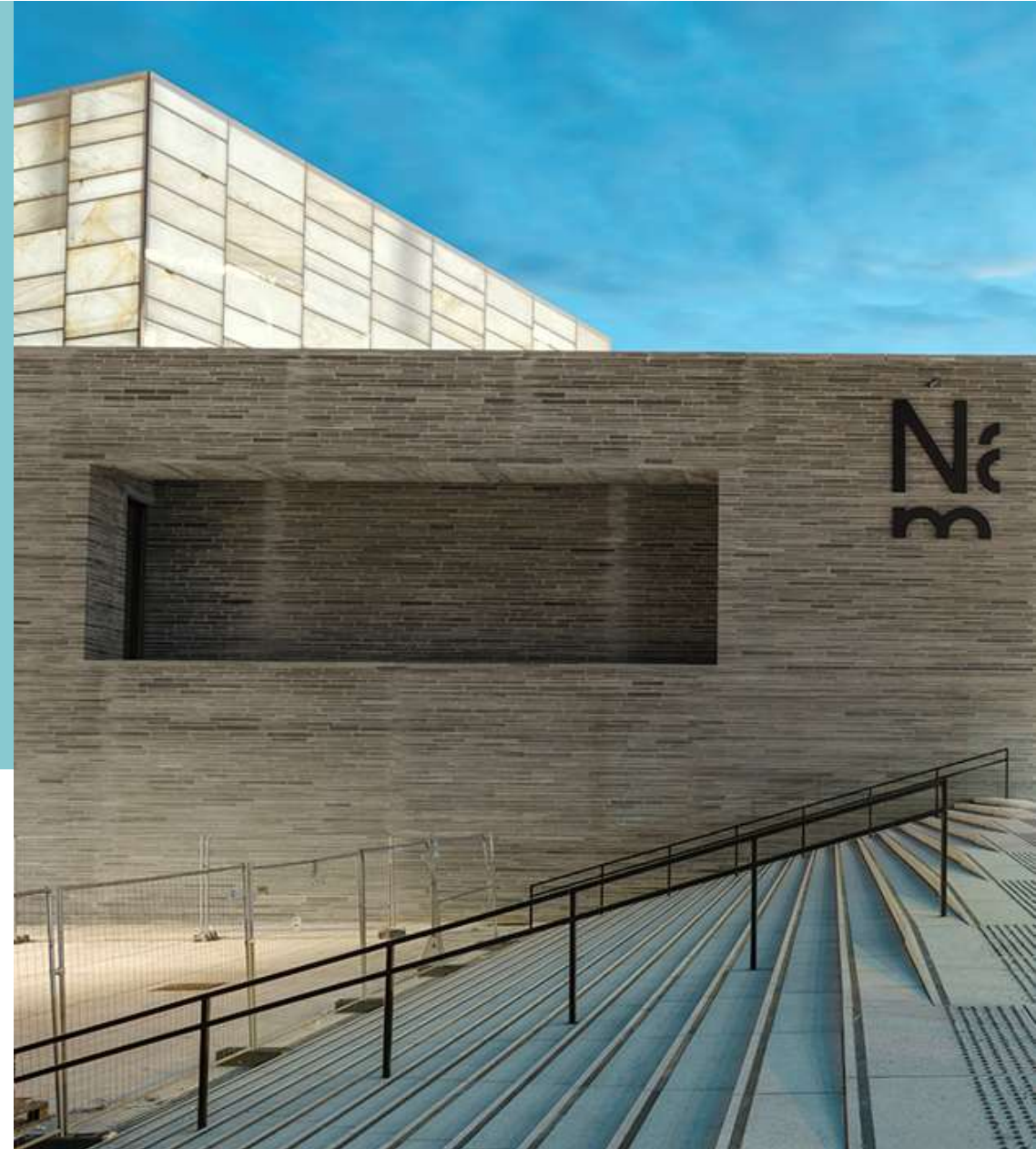

Klassifikasjonsstandarder og BIM-standarder i NS 8360-serien

Steen Sunesen
(med innspill fra Frode Mohus)
19. april 2023

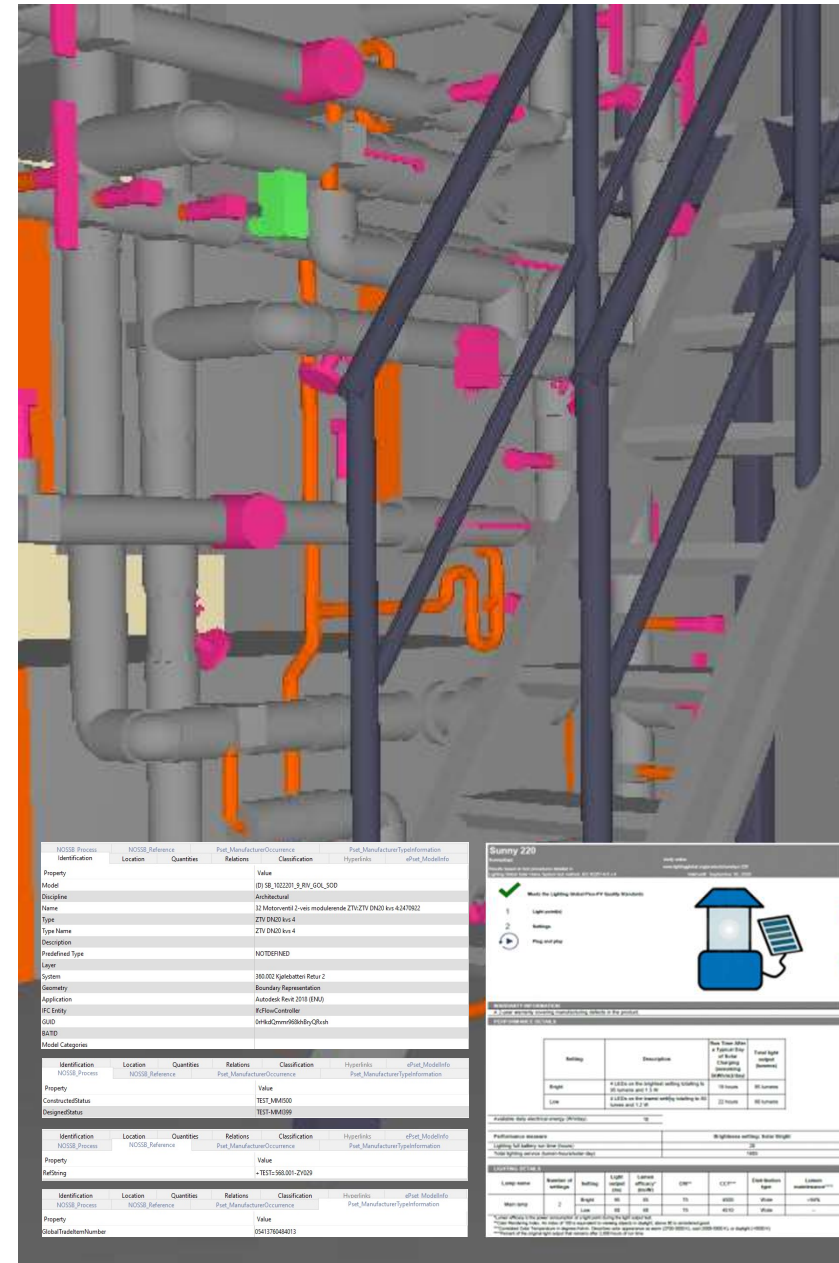
BIM

NS-EN ISO 19650:

«*BIM (byggningsinformasjonsmodellering) Bruk av en delt digital framstilling av et byggverk for å legge til rette for prosjektering, bygging og driftsprosesser slik at det kan dannes et pålitelig grunnlag for beslutninger.*»

Modeller omfatter:

- Geometrisk informasjon
- Alfamerisk informasjon
- Dokumentasjon

NS 8360-serien

- Utvikles av SN/K380 (tidligere SN/K529).
  - NS 8360:2015 BIM-objekter + veileder – Erstattet av NS 8360-1.
  - NS 8360-1 Modellpraksis, navngivning, typekoding og egenskaper – 2021 – Fastsatt/publisert.
  - NS 8360-2 Datafelt for identifikasjon i digitale modeller + veileder – 2021 – Fastsatt/publisert.
  - *Veileder for NS 8360-serien – Norske egenskaper – Under utvikling.*
  - *NS 8360-3 FDVU på høring rundt sommeren – Under utvikling.*
  - *NS 8360-4 Energiberegning på høring rundt sommeren – Under utvikling.*
  - *NS 8360-5/TS/TR veileder: Grensesnittet mellom GIS og BIM.*

Norsk
Standard

NS 8360-1:2021

Publisert: YYYY-MM-DD
Korrigert: YYYY-MM-DD

Språk: Norsk

**BIM-objekter for byggverk — Del 1:
Modellpraksis, navngivning, typekoding
og egenskaper**

*BIM objects — Part 1: Model practice, naming, type
encoding and properties*

Samhandling på tvers av fag

Identifikasjon av:

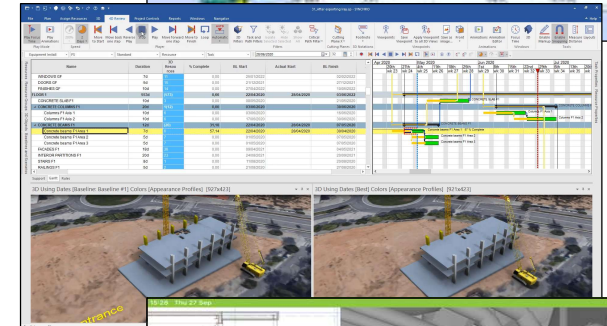
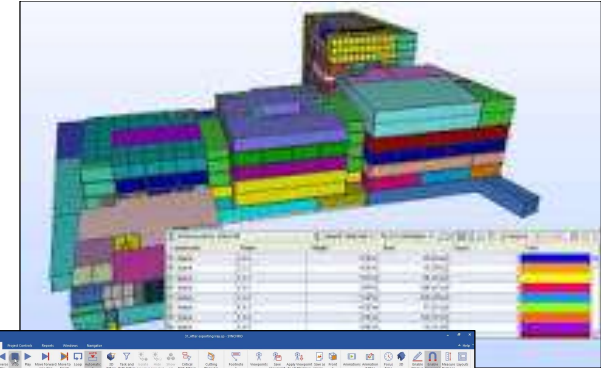
- Systemer og komponenter for tverrfaglig koordinering.
  - Søk, sortering og filtrering.
- Bygningsdeler og typer for kalkyle og analyser.
  - Shortlist av valg av komponenter.
- Sone og romtyper for bygningsprogrammering.
  - Gitte sone og romtyper utløser ulike krav til bygget.
- Materialer for LCA og LCC.
  - Automatisk gjenkjenning av materialer.

Samhandling på tvers av faser

- Gjenbruk av informasjon (ved identifikasjon) :
  - Fra tidlig fase til detaljprosjekt.
  - Fra prosjektering til byggefase.
  - Fra byggeprosjekt til drift.
- Innovasjon.
  - Standardisering og digitalisering er et fundament for nye løsninger.
  - Både på tvers av fag og faser.

NS 3457-6 Sonetyper

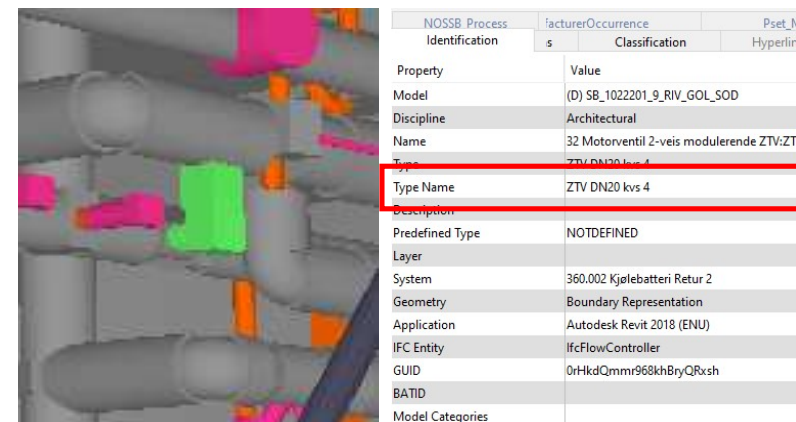
- Sonetypetabell er koblet til IFC4.
  - Bruk av predefinerte sonetyper.
  - Verdier for sonetyper.
- Entydige beskrivelser av sonetyper kan utløse krav til ytelser.
- Det er mulig å legge til klassifikasjonskoden som verdi på en egenskap/attributt på soneobjektet.
- Og det er mulig å spesifisere soner med pre-definerte og brukerdefinerte typer/verdier.

Tabell 2 — Sonetyper (fortsetter)

Kode	Sone	Referanse/utdypning	IFC 4 IfcSpatialZone. PredefinedType (informativt)	IFC 4 IfcSpatialZone.ObjectType (informativt)
HGB	Sone for styring av romlufttemperatur	[23] NS 3455/ G1:kode 512	THERMAL	AIRTEMP_CONTROL
HGZ	Annens varmesone			HEAT_OTHER
HH	Ventilasjonsone	Soner for styring av ventilasjon	VENTILATION	
HHA	Sone for styring av ventilasjon		VENTILATION	VENTILATION_CONTROL
HJ	Føjesone			
HJA	Sone for styring av kjøling		THERMAL	COOLING_CONTROL
HK	Beregningssone for klima	Soner som benyttes for å skille forskjellige krav til klima i energiberegninger		
HKA	Klimatisert sone		CONSTRUCTION	AIR-CONDITIONED
HKB	Ikke klimatisert sone		CONSTRUCTION	NOT_AIR-CONDITIONED
HKZ	Annens beregningssone for klima		CONSTRUCTION	AIR-CONDITIONED_OTHER
HL	Sone med intern belastning fra støy og vibrasjon	[24] NS 3455/ G1:kode 531		
HLA	Sone med intern belastning fra støy og vibrasjon		USERDEFINED	INTERNAL_NOISE_VIBRATION
HM	Sone med intern atmosfærisk belastning	[24] NS 3455:kode 53		
HMA	Sone med intern atmosfærisk belastning		USERDEFINED	INTERNAL_ATMO_LOAD
HN	Belysningsone	[24] NS 3455:kode: 5		
HNA	Dagslyssone	[23] NS 3455/ G1:kode 541	LIGHTING	LIGHTING_DAYLIGHT
HNB	Indirekte dagslyssone	Bruk av speilsystemer/fiberoptikk for å lede dagslys fram	LIGHTING	LIGHTING_DAYLIGHT_INDIRECT
HNC	Sone for kunstig generell belysning	[26] Lyskultur, 1a:Lysboken 9.5.1 [27] NS-EN 12665, 3.5.1	LIGHTING	LIGHTING_ARTIFICIAL_GENERAL

Generelt om klassifikasjon

- Gjenbruk av informasjon krever at vi blir mer standardiserte på tvers av prosjekter.
- Vi sliter med å få standardisert alfanumerisk informasjon fra prosjektene.
- Standardisert klassifikasjon gjør det mulig å få til maskinlesbarhet/automatisk gjenkjenning.
- Entydige regler for identifikasjon av system og komponent.

Geometri

Alfanumerisk

Vi får ofte informasjon på ulike egenskaper og med ulike syntaks/regler for navngivning

Prosjekt	Typenavn	Egenskap i modell
Prosjekt 1:	ZTV DN20 kvs 4	Revit_ID
Prosjekt 2:	SCZ.021	MagicCAD_Navn
Prosjekt 3:	SC.0034-ZTV_to-veis	IfcRoot.Name
Prosjekt 4:	32 Motorventil ZTV_2470922	Revit_TypeName

Statsbygg (SIMBA) krever at informasjon alltid ligger samme sted og har samme syntaks uansett prosjekt.

Prosjekt	Ojekttypenavn	Egenskap i modell
Alle	SCZ.021 (NS 3457-8 + løpenr.)	IfcRoot.Name

Norske egenskaper for klassifikasjon i modell

- NS 8360-1 tillegg D inneholder en rekke norske egenskaper i tillegg til IFC4.
- NS 8360-2 inneholder standardiserte egenskaper for NS 3457-7 og -8 og NS 3451.
- Begge følger regler for å etablere egendefinerte egenskaper (NS 8360-1).

NS 8360-1:2021

Tillegg D
(INFORMATIVT)
Norske egenskaper

D.1 Bakgrunn for norske egenskaper

IFC-modellen er en internasjonal standard som ikke er tilpasset praksis eller standarder i noe spesifikt land. I sammenheng med denne faget, det som regelvis betyr, kan det derfor være nødvendig å definere egenskaper utover IFC-modellen. For å sikre integriteten av BIM i Norge, kan det derfor være nødvendig å definere egenskaper utover IFC-modellen. For å sikre integriteten av BIM i Norge, kan det derfor være nødvendig å definere egenskaper utover IFC-modellen. For å sikre integriteten av BIM i Norge, kan det derfor være nødvendig å definere egenskaper utover IFC-modellen.

D.2 Egenskaper for prosessinformasjon

Tabell D.1 Tabell D.1

Egenskapssett	Beskrivelse	Objektklasse
NONS_Process	Egenskaper for prosessinformasjon. Egenskapsnavnet følger på objektklassens navn i tillegg til "Process".	Elementer

Tabell D.2 – Egenskaper for prosessinformasjon

Egenskap	Beskrivelse
DuplicateOwnership	Kommisjoner at et annet fag er ansvarlig for objektet. Objektet er tatt med i prosessen for å sikre integriteten av BIM i Norge, kan det derfor være nødvendig å definere egenskaper utover IFC-modellen. For å sikre integriteten av BIM i Norge, kan det derfor være nødvendig å definere egenskaper utover IFC-modellen. For å sikre integriteten av BIM i Norge, kan det derfor være nødvendig å definere egenskaper utover IFC-modellen.
DesignStatus	Kommisjoner objektets modifiseringsstatus i forbindelse med kvalitetskontrollprosessen i prosjekteringsfasen. Hvis systemet for leding ikke har spesielle koder for hver prosjekteringsfase, kan de samme kodene brukes som gitt på figur 4. Det vil si at oppsettet i den foregående fasen.
ConstructedStatus	Kommisjoner objektets modifiseringsstatus i forbindelse med kvalitetskontrollprosessen i byggefase.
OperationalStatus	Kommisjoner objektets modifiseringsstatus i forbindelse med kvalitetskontrollprosessen i drifts- og vedlikeholdsfase.
ProcessStatus	Kommisjoner objektets modifiseringsstatus i forbindelse med kvalitetskontrollprosessen, uavhengig av fase. Denne egenskapen brukes som referanse til DesignStatus, ConstructedStatus og OperationalStatus.

© Standard Norge 2021

NS 8360-1:2021

Tillegg D
(INFORMATIVT)
Norske egenskaper

D.1 Bakgrunn for norske egenskaper

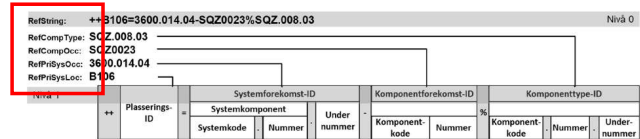
IFC-modellen er en internasjonal standard som ikke er tilpasset praksis eller standarder i noe spesifikt land. I sammenheng med denne faget, det som regelvis betyr, kan det derfor være nødvendig å definere egenskaper utover IFC-modellen. For å sikre integriteten av BIM i Norge, kan det derfor være nødvendig å definere egenskaper utover IFC-modellen. For å sikre integriteten av BIM i Norge, kan det derfor være nødvendig å definere egenskaper utover IFC-modellen.

D.2 Egenskaper for prosessinformasjon

Tabell D.1 Tabell D.1

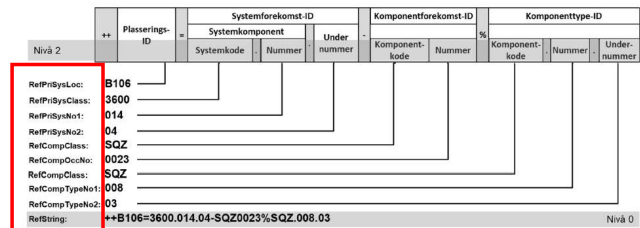
Egenskapssett	Beskrivelse	Objektklasse
NONS_Process	Egenskaper for prosessinformasjon. Egenskapsnavnet følger på objektklassens navn i tillegg til "Process".	Elementer

NS 8360-2:2021

Figur 4 – Eksempel på samlet kodestreg satt sammen av egenskaper med informasjonselementer fra nivå 1a

MERKNAD De fleste modelleringsprogrammer og prosjekt- eller driftsdata-baser er i stand til å aggregere en sammensatt streng ut fra de enkelte egenskapene.

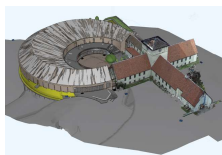

Figur 5 – Samme kodestreg satt sammen av egenskaper med informasjonselementer fra nivå 2

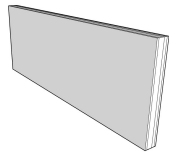

Potensialet med kobling av klassifikasjonstabeller

- Vet vi noe om én verdi, vet vi noe om flere verdier. F.eks. TFM

Prosjektnummer: 1234567 (Statsbygg-kode)
 Tomt: 123456 (Statsbygg-kode)
 Bygning: **123456** (Statsbygg-kode)

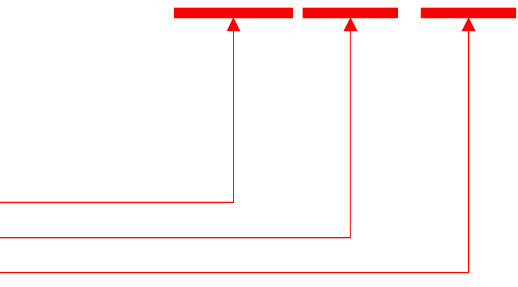
IfcWall Vegg (ISO 16739 IFC)
IsExternal:True Utvendig (ISO 16739 IFC)
FireRating: Ingen krav (ISO 16739 IFC)
 Loadbearing:False Ikke bærende (ISO 16739 IFC)
 Komponentklasse: **AVC** (NS 3457-8)

IfcDoor Dør (ISO 16739 IFC)
IsExternal:True Utvendig (ISO 16739 IFC)
FireRating: Ingen krav Ikke branndør (ISO 16739 IFC)
 Komponentklasse: **DUZ** (NS 3457-8)
 Systemkode: **2340.001** (NS 3451 + PA 0805)
 Komponentforekomst: Serienr. **DUZ007** (NS 3457-7 og -8 + PA 0805)
 Komponenttype: Velge tilhørighet til type **DUZ.001** (NS 3457-7 og -8 + PA 0805)

Tverrfaglig merkesystem

++123456=2340.001-DUZ007%DUZ001

Takk for oppmerksomheten

19. April, Oslo, Steen Sunesen (og Frode Mohus)

   statsbygg.no